

Sólové nadechnutí Pavlíny Jíšové

Už se nechci rozdávat na deskách pro jiné, říká zpěvačka a vydává čtvrté album

Když zpívá písničku, kterou už má zažitou, plyne hudba z jejího podvědomí tak samozřejmě, jako když dýchá. V tomto měsíci vydává firma BMG Ariola výsledek jejího čtvrtého sólového nadechnutí - tentokrát opravdu zhluboka, protože všechno, co Pavlína Jíšová na albu nazvaném Láska je nádech zpívá, si také sama napsala.

Před nedávnem jsi dokončila svoji čtvrtou sólovou desku. V titulní písničce zpíváš "Láska je nádech a já se bojím vydechnout". Proč se bojíš?

Nádech je životodárný. Ale bez výdechu by samozřejmě neměl smysl. Jenže to by bylo na dlouhé povídání. Mám za sebou velké změny v osobním životě a díky nim teď víc přemýšlím o světě. O tom, jak jedno souvisí s druhým, jak se všechno vyvíjí. Snažím se neustrnout.

Proto nová deska a s ní touha zasáhnout nové publikum?

Hlavní posun je pro mě ten, že jsem si tentokrát všechny písničky napsala sama, hudbu i texty. A ještě důležitější je, že jsem schopna to nejen zazpívat, ale i zahrát. Jistě, jsem hlavně zpěvačka, ale těch je mrak. Cítila jsem, že je třeba umět ještě něco víc: nejdřív mě těšilo, když jsem dokázala napsat text nebo muziku, teď mám největší radost z toho, že jsem schopná zahrát své písničky publiku i sama s kytarou.

Tedy dráha písničkářky?

Mně by se nejvíc líbila škatulka "folková písničkářka, která zpívá bigbít". Řekla bych, že tahle deska je folkrocková. Ale nač škatulkovat - možná leckdo tohle album nasměruje k popu. Může mít pravdu v tom, že jím chci oslovit širší publikum, proto jsem se snažila, aby písničky byly hodně různorodé.

A lehčeji stravitelné, aby je zkousla třeba i velká rádia? Proto jsi se rozhodla vydat je u BMG?

Tyhle písničky nevznikly vykalkulovaně. Myslím, že jsem neslevila, pořád jsem v nich já, všechny jsem je mohla dát Nezmarům nebo někomu jinému, jinak zaranžovat ... Jenomže já prostě potřebuju vystupovat, hrát, zpívat před lidmi, být s nimi v kontaktu. Cítím potřebu výpovědi a chci své publikum. To je na celý život. Mám Nezmary a v téhle kapele jsem šťastná, bez vokálového zpívání bych se neobešla. Mám taky bigbítovější kapelu ... a basta, kde můžu ukázat další ze svých tváří. Ale vedle toho všeho mi ještě zbývá dost věcí, které můžu zpívat sama s kytarou třeba v klubu. Od BMG si slibuju hlavně dobrou distribuci a reklamu, na kterou sama nedosáhnu, díky níž lidé přijdou na koncert z toho důvodu, že tam účinkuje Pavlína Jíšová. Nemusím mít vyprodáno jako s Nezmary, ale

potřebuju aspoň tolik lidí, aby se vystoupení mohlo uskutečnit.

Jak jsi se k tomuto prestižnímu vydavatelství dostala?

Vyslala jsem myšlenku.

Cože?

Na počátku všeho je vždycky myšlenka, to je ta energie, která přetváří. Potvrdilo se mi, že když něco opravdu chci, vyplní se mi to. Potíž je v tom, že člověk se obvykle na svá přání nesoustředí dostatečně, nemá jasno a každou chvíli chce něco jiného. Je třeba vyslat myšlenku a stát si za ní. Vesmír ti ji pak potvrdí a otevře patřičné kanály. Aspoň mně se to povedlo.

Jak to bylo?

Prostě jsem někde jen tak řekla, že bych chtěla mít desku u firmy BMG, protože se mi líbí, že u ní vydává Nohavica, Redl, Buty. Připadá mi, že se o muzikanty dobře stará. Nějak se to pak rozšířilo a za čas mi z vydavatelství zavolali sami.

Už jsi jim měla co nabídnout?

Něco jsem vzala ze šuplíku a ostatní složila poměrně rychle. Vidina téhle příležitosti mě silně motivovala, a tak jsem dokázala základ desky, která obsahuje čtrnáct písniček, napsat vlastně za minulé léto.

Nemotivoval tě spíš termín, který vydavatel stanovil?

Termín nebyl diktátem. Já ani nejsem ten typ, který potřebuje termín, aby své věci dokončil. Píšu písničky proto, že chci, potřebuju. To, že se mi psaly dobře, chci brát jako příslib toho, že se budou i dobře poslouchat. Jistou úlevu mi přinesla dohoda, že pro BMG udělám jenom jednu desku - původně totiž žádali tři. Nechtěla jsem se zavázat k tomu, že za čas budu muset natočit další věci jenom proto, že mi to poroučí smlouva. Navíc jsem si tentokrát poprvé užila i pocitu, že nespěchám - ve spolupráci s Pavlem Drengubákem, který je producentem této desky, jsme všechno zorganizovali tak, aby bylo dost času podívat se na natočené věci s odstupem. Když je teď slyším, líbí se mi, takže jsem v klidu. A tenhle pocit spojuje všechny, kteří se na albu podíleli - že jsme v dané chvíli nemohli udělat víc.

Kde jsi nahrávala a s kým?

Původně mělo být natáčení ve Vyšším Brodě, ale potřebovali jsme digitální studio a objevili v Českých Budějovicích Prodigy Sound Jiřího Drdáka. Jeho zvuk se nám líbil a celé natáčení bylo moc příjemné, pro mě mimo jiné i tím, že jsem tam mohla být celou dobu, kdy deska vznikala. Hraje na ní spousta skvělých muzikantů, za všechny chci jmenovat aspoň Pavla Plánku, Petra Vavříka a Michala Röhricha, v jedné písničce se mnou zpívá Dobrý večer Quintet a v další moje dcera Adélka.

Kromě řady alb s Nezmaly a nejnovější sólovky máš za sebou už tři projekty, v nichž jsi byla hlavní postavou. Vždy jsi se ovšem opírala o kapelu - Weekend, Druhá tráva či ... a basta. Jak je s odstupem hodnotíš?

Všechny desky byly v daném momentě tím nejlepším, co jsme mohli udělat. Vždycky, když jsem dotočila, jsem měla pocit, že je právě tohle album tím nejlepším, čeho jsem mohla dosáhnout. Jenom jak stárneme a vyvíjíme se, dáváme do toho nové zkušenosti. Teď je pro mě podstatný posun, že jsem si materiál vytvořila a jsem schopna ho na koncertě i zahrát.

Takže jsi se nadechla a teď by mohl následovat úlevný výdech

...

Pro mě je důležitá ta tvůrčí fáze. Teď, když desku držím v ruce, je to už konzerva a nutí mě přemýšlet, co dál. Samozřejmě se těším, až v květnu vyjde: má jednoduchý obal s barevnými srdíčky, třeba ji někdo dá někomu z lásky. To by se mi líbilo, písniček o lásce je tam dost, protože - jak říká Nohavica - o lásce je třeba psát, té je pořád málo. Mimochodem, sice nejsem na šperky, ale před časem jsem si v Hodoníně koupila stříbrné srdíčko na krk s tím, že ho budu nosit na své koncerty. No a za nějaký čas přinesl David Plouhar návrh obalu a já zjistila, že ten přívěšek má stejný tvar jako ta nakreslená srdíčka ... Nic není náhoda.

Hostuješ na albech mnoha svých kolegů, často populárnějších než ty sama - třeba na deskách Věry Martinové, Pavla Bobka, Kamelotu ... Naučila jsi se od nich něco?

Pro mě byla klíčová práce s Robertem Křesťánem. To je člověk, který mě hodně ovlivnil: v textování, v muzice i ve schopnosti stát si za svým. Proto mě potěšilo, když mi pak pochválil třeba písničkový text, který jsem napsala pro Pavla Bobka. Ostatně Martinová nebo Bobek si mě nevybrali jako zpěvačku, ale jako textařku. Že jsem si u někoho pak i zazpívala, to je méně důležité.

Rozdala jsi už hodně písniček?

Tolik, že by to vydalo na celé cédečko. To byl i první podnět k tomu, abych si taky udělala jedno celé pro sebe: můj partner Zbyšek Raška mi sestavil desku z písniček, které jsem napsala pro jiné interprety. Doma jsme ji pracovně nazvali Autorské písně Pavlína Jíšové. A v té souvislosti mě napadlo, že už se nechci tolik rozdávat.

Rozdávat, tedy skládat pro jiné?

Tak. Potřebovala jsem si vyzkoušet, že dokážu psát i pro sebe, že na to mám. Paradoxně mi k té potřebě pomohli ti, kterým jsem své písničky dávala. Díky nim jsem si teď ověřila, že dovedu být soběstačná.

Proto jsi taky začala víc hrát na kytaru?

Beru to jako další krok na cestě. Nejdřív zpívat, pak skládat, teď hrát. To je všechno, tancovat se už nechystám.

Vzpomínám si na srpen roku 1998. Pavel Barnáš tehdy přišel s nápadem, že na festivalu Zpátky do Třeboně vystoupíte s Věrou Martinovou jako dvě sólistky, které leccos spojuje. Na rozdíl od ní jsi ale jako kytaristka vypadala značně nejistě.

Tenkrát to bylo moje první vystoupení s kytarou, scházela mi kapela, o kterou bych se mohla opřít tak, jak jsem byla zvyklá. Nebyla jsem s kytarou srostlá, měla jsem pocit, že mi překáží. Od té doby jsem na sobě pracovala, rok jsem studovala u Pavla Steffala klasickou kytaru a hodlám v tom pokračovat. Nejsem žádný génius, nechystám se hrát klasiku, ale schopnost zahrát etudy otevírá nový obzor, díky novým znalostem můžu využít i jiné postupy při psaní. Skládám s kytarou, takže hraju daleko víc než dřív, už za sebe ručím, že kdyby vedle mě vystřelili z děla, tak ten akord nezkažím. Nebudu nikdy studiovým hráčem, ale jsem schopna se sama doprovodit, navíc mě těší, že už se začínáme se Šárkou prosazovat jako hráčky i na nezmarských koncertech. Ona na klavír, já na kytaru a o Vánocích i na housle, s nimiž jsem vystudovala pedagogickou fakultu.

Jak jsi se dostala ke koncertům v klubech?

Pozval mě tam můj partner Zbyšek Raška, písničkář a pro mě hlavně básník. Moc se mi líbí jeho pořady, v nichž zhudebňuje i čte své básně a doprovází se na bicí nástroje a sólovou kytaru. Když jsem jeho hostem, hraje se mnou na bubínky, konec děláme společně. Zbyškovy texty chci v budoucnu taky využít, netrvám na tom, že si příště budu psát všechno sama, jen jsem teď musela překročit mezník, že to taky dokážu.

Jak píšeš texty?

Textování si vlastně vážím víc než zpívání, protože to musím odmakat, zatímco zpívání jsem dostala vlastně zadarmo. Píšu hlavně na hudbu, naučím se melodii a tu pak dýchám. Pro mě je podstatné, aby to frázovalo a aby se slova hodila na melodii. Když se navíc povede i obsah, je to fajn. Snažím se, aby v každém textu byla aspoň řádka o duchovnějším věcech, které mě zajímají.

Které třeba?

Stačí jedna řádka - třeba "Dneska se mám, když světlo rozdáváš" ... Například věřím, že každý má na světě svůj úkol. Jsme tu proto, abychom se naučili ovládat své emoce. Dokud budeme chybovat, budeme se na svět vracet. Východní filozofie tvrdí, že my na západě jsme strašně líní, protože kvůli ustavičné práci se dostatečně nevěnujeme své duši, nedíváme se sami do sebe.

V čem už nechceš chybovat?

Snažím se pokud možno moc neohlížet, chci koukat dopředu. Vlastně ani ne tak dopředu, jako se snažím žít teď, vnímat každou minutu, každý okamžik života. Většinou myslíme na to, co bylo nebo bude, a vůbec nežijeme v přítomnosti. Prostě "až udělám to, až tamto . . .", ale v tom přece život vůbec není. Nejdůležitější je "být teď". Dřív jsem si myslela, že musím pořád něco dělat, něco srovnávat a přerovnávat. Teď se místo toho chci umět občas zastavit a zhluboka nadechnout.

Říkáš, že bereš zpívání jako samozřejmost - ale i o hlas je přece třeba pečovat ...

Já si nejvíc kazím hlas, když mluvím, je to špatným výdechovým proudem. Vlastně je pro mě přirozenější zpívat než mluvit. Mívala jsem chuť pořádně si zařvat v bigbítu, občas si to užiju, ale už vím, že v hlasitosti to není. Pořád je ve mně touha zazpívat si jazz, jenom čekám, až budu mít víc životních zkušeností, protože ty se asi musí v tomhle žánru promítnout. Zpěv mi byl dán a já se musím snažit s tím darem dobře naložit a nepromarnit ho. Proto taky pořád zkouším něco nového a složitějšího.

Pokud úspěšně vystartuješ na sólovou dráhu, zůstaneš s Nezmary?

Nezmaři jsou a budou vždycky na prvním místě. Dávají mi volnost a za to jsem jim vděčná. Kdybych zpívala sama a měla pořád dokola poslouchat jenom svůj hlas, nebavilo by mě to. Potřebuju kolem sebe harmonii vokálů. To mě inspiruje. Jsem u Nezmarů doma, navíc tahle kapela skvěle funguje i po lidské stránce. Další hraní беру jako něco svého navíc. Některé mé písničky totiž potřebují trochu tvrdší rockový spodek, bicí a ještě jiné nástroje, proto je se mnou hraje ... a basta, ostatně jejím kapelníkem je Tonda Hlaváč z Nezmarů. Klubové hraní mě taky moc baví, ale je hrozně náročné být na pódiu sám a táhnout celý večer: hrát, zpívat a k tomu ještě komunikovat s publikem. Pak se vždycky těším, až se vrátím k Nezmarům a zařadím se do řady.

ALENA BINTEROVÁ - MF DNES